

Hana Dobrá

Západočeští milovníci přírody všichni znají a obdivují krásnou a romantickou Klostermannovu stezku vedoucí z Plzně-Košutky na Krkavec. Byla pojmenována podle spisovatele Karla Klostermanna, který měl vřelý vztah k přírodě. Zejména rád pobýval na Šumavě a v Pošumaví, kam také situoval většinu svých povídek a románů. Měl rád Šumavu svých předků, neboť jeho otec pocházel přímo z Hrádku u Srní, kde stával sel-
ský dvůr Klostermannů.^{1/}

Karel Klostermann /1848-1923/ je typem spisovatele, který se k tvůrčí autorské práci dostal až ve zralém věku. Teprve v roce 1885, na výzvu svého známého redaktora, začal psát fejetony do pražských německých novin Politik, obhajujících české zájmy. Byly to cestopisné besedy, črty, obrázky a drobné povídkové příběhy. Jeden z prvních cyklů představoval veselé i smutné obrázky ze Šumavy; prozrazovaly důvěrného a zkušeného znalce tehdy ještě málo přístupné a známé přírody i denního života prostých lidí v ní. Vzbudily velkou pozornost čtenářů. Karel Klostermann z nich provedl výběr a roku 1890 vydal tento soubor v Plzni vlastním nákladem pod názvem Böhmerwaldskizzen, které zaujaly i českou veřejnost.^{2/}

V úvodních kapitolách se Karel Klostermann vyznává z obdivu k Šumavě^{3/} a již tehdy říká "... přece jen bych byl raději, kdyby všechno bylo jako dřív..."^{4/} Z celé knihy dýchá obava o další osud Šumavy a její krásné přírody. Provádí čtenáře po mnoha místech, ale se zcela jinými pohledy a názory, na tehdejší dobu pokrokovými, z nichž vyzařuje láska k šumavským horám a sympatie k lidem z tohoto kraje.

V závěru píše: "Ale jedno si Šumava podržela: působí jako melancholická píseň, která nezadržitelně proniká do srdce... a máte-li pozorný sluch, neujde vám smysl jejích tónů. A země před vámi rozevívá poučnou knížku s nespočetnými stránkami. Staré kmeny a staré pařezy pokrývající půdu jsou vesměs

popsány rozpukaným písmem. Zdá se být tajemné, a přece zlehka čitelné."^{5/}

Sepětí lidských osudů s tvrdou přírodou vyrůstalo u Karla Klostermanna i z pochopení rázu nejzapadlejších končin centrální Šumavy, které vlastně zpodobnil pro Čechy poprvé.^{6/} Svými dalšími knihami o Šumavě - V ráji šumavském /1893/, Ze světa lesních samot /1894/, V srdci šumavských hvozdů /1896/, Kam spějí děti /1901/, Pošumavské rapsodie /1908/ přiblížil čtenáři tento zapomenutý horský kraj, jeho drsnou krásu a těžký život jeho obyvatel od 60. let minulého století.^{7/} Vzbudil zájem o tuto končinu, přivábil do šumavských lesů nesčetné návštěvníky a tím se zasloužil i o rozvoj české turistiky.

V letech 1873-1908 působil Karel Klostermann jako středoškolský profesor na německé reálce v Plzni. Ale i zde seznamoval veřejnost se svojí milovanou Šumavou. Například ve Spolku přátel vědy a literatury české četl 24. října 1892 výňatek z rukopisu nového románu V ráji šumavském. 5. března 1894 hovořil o šumavské přírodě.^{8/} Zároveň byl činný i v Klubu českých turistů,^{9/} kde 9. května 1893 proslovil přednášku Vycházka v centrální Šumavě.^{10/}

V roce 1918 plzeňský odbor tohoto klubu u příležitosti spisovatelových sedmdesátých narozenin nazval stezku vedoucí od Klotzovy cihelny na Krkavec Klostermannovou, neboť považoval Karla Klostermanna za literárního průkopníka svých snah. O tom svědčí následující dopis uložený v Archívu města Plzně.

Odbor Klubu českých turistů v Plzni - V Plzni 13. února 1918
číslo 63

Slavný Vzdělávací odbor Osvětového svazu v Plzni

Velevážení pánové,

i odbor Klubu českých turistů, jenž s pýchou počítá Karla Klostermanna mezi své nejstarší členy, připojuje se dnes k oslavě Jeho 70letých narozenin. Vděčí mu za mnohé, za to, že krásným slovem a uchvacující lícní šumavských krajin otevřel cesty turistům do šumavských hvozdů a přivábil tam nesčetné návštěvníky.

Pozdravuje v něm tak literárního průkopníka svých snah a svých ideálů, usnesl se výbor, aby na počest Jeho byla cesta vedoucí od Klotzovy cihelny k rozhledně Krkavci pojmenována "cestou Klostermannovou".

Sdělujíc s Vámi, slovutný pane místopředsedo, toto usnesení, prosíme Vás, abyste při slavnostním večeru prohlásil toto veřejně a požádal shromážděné obecenstvo, aby přispělo k rozšíření tohoto označení.

Přejeme Vašemu večeru mnoho zdaru a skvělého průběhu a podpisujeme se

za "Klub českých turistů"
odbor Plzeň

Jaroslav Petr
t.č. jednatel

Antonín Kostinec
t.č. předseda

/List vel. 23 x 29 cm, psáno na první straně strojem. Archív města Plzně. Pozůstalost Karla Klostermanna, č. inv. 20.704/

Karel Klostermann se stal Plzeňanem, ačkoli se v Plzni nenarodil.^{11/} Vždyť zde prožil celých padesát let. Po obou rodičích byl Němec, ale stal se českým spisovatelem a vlastencem. V Plzni a na Plzeňsku se snad nejlépe rozumělo osobitému svérázu Klostermannových románů a povídek, především těch, které si získaly oblibu čtenářů pro svou látkovou novotu jakou bylo šumavské prostředí.

POZNÁMKY

- 1/ Klostermannova matka pocházela také ze Šumavy ze sklářské rodiny Abelů. Srovnej: Max Regal, Život a dílo Karla Klostermanna. Praha 1926, J. R. Vilínek, s. 176.
- 2/ Tamtéž, s. 88-89.
- 3/ První překlad Marie Stunové vydal roku 1925 J. R. Vilínek v Praze. Nový překlad Bohumila Nohejla - Karel Klostermann, Črty ze Šumavy, 1890, vydalo Západočeské nakladatelství v Plzni 1986, s. 124.
- 4/ Karel Klostermann, Böhmerwaldskizzen. Pilsen 1890, Selbstverlag, s. 163.
- 5/ Tamtéž, s. 160.
- 6/ V německé literatuře tematiku šumavského lidu již zpracovali Herman von Schmid /1815-1880/ a Josef Rank /1816-1896/. Šumava se stala východištěm

literární tvorby rakouského spisovatele a malíře Adalberta Stiftera /1805-1868/.

- 7/ Slovník českých spisovatelů. Praha 1964, Čs. spisovatel, s. 625.
- 8/ Padesát let Spolku přátel vědy a literatury české v Plzni 1878-1928. Plzeň 1928, Nákladem vlastním, s. 95.
- 9/ Byl jeho členem od roku 1893. Srovnej: Antonín Kostinec, Odbor Klubu českých turistů v Plzni v letech 1893-1902. Plzeň 1902, Odbor Klubu českých turistů, s. 32.
- 10/ Tamtéž, s. 22.
- 11/ Karel Klostermann se narodil 15.2.1848 v hornorakouském Haagu. Zemřel 16.7.1923 ve Štěkní. Je pohřben v Plzni na ústředním hřbitově, kde má náhrobek podle návrhu arch. Hanuše Zápala.